

Kvalitetsvurdering af

Egnsmuseum Færgesgården

2005

KULTURARVSSTYRELSEN

Indhold

Baggrund for kvalitetsvurderingen 2

Egnsmuseet Færggården 3

Arbejdsgrundlag og formål 3

Samlinger, arkiver og bibliotek 4

Indsamling, erhvervelser, undersøgelser og forskning 6

Konserverings- og bevaringsarbejde 7

Formidling 7

Bygninger og udendørsarealer 8

Inventar og materiel 9

Organisation og administration 9

Ledelse og personale 10

Økonomi 10

Sammenfatning 11

Bilag

Styrelsens notat om museets registreringspraksis 12

Styrelsens notat om museet digitale formidling 13

Udtalelse fra Det Arkæologiske Faglige Råd om museets forsknings- og formidlingspublikationer 14

Baggrund for kvalitetsvurderingen

Som led i Kulturarvsstyrelsens resultatkontrakt 2004-2007 med Kulturministeriet skal styrelsen årligt kvalitetsvurdere et antal statsanerkendte museer. Styrelsen udvælger disse museer ud fra kriterier, der sikrer en bred repræsentation. I 2005 har Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering blandt andet rettet fokus på de kulturhistoriske museer i Frederiksborg Amt.

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering 2005 af Egnsmuseet Færgegården er baseret på:

- Museets besvarelse af kvalitetsvurderingsskemaet med bilag modtaget i styrelsen den 18. april 2005, samt en publikation og fire artikler, der forinden var indsendt til faglig bedømmelse. Som særskilt bilag til kvalitetsvurderingsskemaet foreligger "Rapport over magasinforholdene på Museet Færgegården" udarbejdet af Roskilde Amts Konserveringscenter 2005.
- Droftelse af museets forhold på grundlag af det udfyldte skema på mode på Museet Færgegården i Jægerspris den 3. maj 2005 med følgende deltagere:
  - Museumsleder Hans-Henrik Landert, museumsinspektør Rolf Kjær-Hansen, museumsinspektør Søren A. Sørensen og formand for bestyrelsen Kirsten Andersen
  - og fra Kulturarvsstyrelsen museumskonsulent Michael Lauenborg, kontorchef Erik Johansen, museumskonsulent Eske Wohlfahrt og arkitekt Ebbe Keld Pedersen.
- Under besøget blev Skenkelso Mølle, Ølstykke Lokalhistoriske Arkiv, magasinet på Jægerspris Hovedgård samt Færgegården besigtiget.
- Bedømmelse af museets forsknings- og formidlingspublikationer ved Det Arkæologiske Faglige Råd dateret 3. maj 2005.
- Kulturarvsstyrelsen brev af 2. februar 2005 til museets hjemstedskommune. Der foreligger ikke nogen udtalelse fra Jægerspris Kommune.

Egnsmuseet Færggården

Museet er et statsanerkendt kulturhistorisk museum efter museumslovens § 15 med følgende ansvarsområde:

Museet skal gennem indsamling, registrering, forskning og formidling indenfor sit ansvarsområde virke for sikringen af Danmarks kulturarv og belyse tilstande og forandringer indenfor kulturhistorien.

Museet skal gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden og stille dem til rådighed for forskningen, samt udbrede kendskabet til resultater af såvel museets egen forskning som anden forskning baseret på museets samlinger.

Museets geografiske ansvarsområde omfatter kommunerne: Skibby, Jægerspris og Frederikssund. For arkæologiens vedkommende dækker museet også Stenløse, Slangerup og Ølstykke kommuner.

Indsamling, registrering, forskning og formidling skal finde sted inden for den geografiske-, tids- og emnemæssige afgrænsning af museets godkendte ansvarsområde.

Genstande, der savner naturlig tilknytning til museets ansvarsområde bør ikke indlemmes i samlingen, men søges henvist til relevant museum.

(Vedtægternes § 2)

Egnsmuseet Færggården er en selvejende institution.

Museumsleder: Museumsleder Hans-Henrik Landert

Bestyrelse: Kirsten Andersen (formand), Ingrid Christensen, Kirsten Darger, Asta Gyldenkerne, Jørgen Hvidemose, Niels Nielsen, Bent Raith, Nils Sættem, Mai Britt Tang.

Arbejdsgrundlag og formål

Egnsmuseet Færggården blev oprettet i 1984 på foranledning af Frederikssund, Jægerspris og Skibby kommuner og de lokale historiske foreninger. Samme år opnåede museet statsanerkendelse.

I 1988 fik museet tillagt det arkæologiske ansvar for kommunerne: Jægerspris, Frederikssund, Skibby og Slangerup og året efter tillige for Ølstykke og Stenløse kommuner.

I 2004 fusionerede Egnsmuseet Færggården med Skenkelso Mollemuseum og Ølstykke Lokalhistoriske Arkiv.

Museets bestyrelse har den 31. januar 2005 besluttet, at museets navn skal være **Museet Færggården**. Museets nye vedtægter forventes godkendt af samarbejdskommunerne. Efterfølgende skal de fremsendes til Kulturarvsstyrelsen til godkendelse efter museumsloven.

Samdrift

I forbindelse med museets oprettelse blev der indgået en samdriftsaftale, som Ølstykke Kommune efterfølgende har tiltrådt. Således modtager museet i dag driftstilskud fra Jægerspris, Frederikssund, Skibby og Ølstykke kommuner. Herudover modtager museet tilskud til det arkæologiske arbejde fra Slangerup og Stenløse kommuner.

Museet tilkendegiver: "Det vurderes overordnet, at kommunerne forventer, at museet indenfor rammerne af samdriftsaftalen, løser de opgaver som er fastlagt i museumslovens bestemmelser og museets vedtægter."

Virkeområde

Museets væsentligste indsatsområder har i en årrække været arkæologi, mollehistorie og husflid.

Museet definerer sig som "fjordlandets museum". Fjordlandet rummer en særlig kulturhistorie, hvor kulturlandskabets indretning fra forhistorisk tid til nyeste tid kun kan forstås i lyset af fjordens umiddelbare nærhed. Fjordlandet har fungeret som ressourceområde og som adgangsvej til det centrale Sjælland, men også som barriere og skel, der stadig deler Nordsjælland i to halvdele: en østlig højt urbaniseret del og en vestlig, hvor rural økonomi og kultur fortsat er fremherskende. Beliggenheden i forhold til hovedstaden spiller en stadig voksende rolle for udviklingen i fjordlandet.

Kulturarrsstyrelsen finder det positivt, at museet har defineret sin rolle i museumsnetværket som "fjordlandets museum". Styrelsen forventer, at museet koordinerer sit arbejde med Roskilde Museum, der har den sydlige del af Roskilde Fjord som sit ansvarsområde.

Museet forventer efter strukturreformen at skulle museumsdække de to nye storkommuner "Egedal" og "Frederikssund". I forstnævnte indgår den nuværende Ledoje-Smorum Kommune.

Kulturarrsstyrelsen henleder opmærksomheden på, at det arkæologiske ansvar i Ledoje-Smorum Kommune i dag næretages af Museet på Kroppedal. Det er styrelsens holdning, at museernes geografiske ansvarsområder indenfor både arkæologi og nyere tid skal være sammenfaldende med den kommunale grænsedragning.

Museets har en bred faglig samarbejdsflade på nationalt, regionalt og lokalt niveau, ligesom museet indgår i en række netværk og puljer. Internationalt har museet et samarbejde med Kreis Goslar i Harzen, som er venskabsamt med Frederiksborg Amt.

Museet tilkendegiver, at det er godt forankret i lokalsamfundet og, at det også har et godt samarbejde med andre museer, myndigheder, organisationer og foreninger i området.

Kulturarrsstyrelsen peger på en mulig synergieffekt ved et tættere samarbejde med nabomuseerne: Jægerspris Slot, Selsø Slot og J.F. Willumsens Museum.

Samlinger, arkiver, bibliotek

Museets arkæologiske samlinger består dels af genstande, der blev overført til museet i 1988, dels af genstande fra museets egne udgravninger. Hertil kommer række fund fra privatsamlinger og deposita fra Nationalmuseet.

Samlingerne er forholdsvis repræsentative. Det har således været muligt at opbygge en permanent oldtidsudstilling – med fund fra egne gravninger – hvor alle hovedperioder er repræsenterede ved karakteristiske fund.

Museets samlinger fra middelalder og renæssance er sparsomme, hvilket formentlig skyldes museets unge alder. Det antages derfor, at et betydeligt antal genstande fra egnen befinder sig på Nationalmuseet og flere nabomuseer. Det er museets hensigt, at indsamle efterretninger om disse genstande, ligesom museet tilkendegiver interesse for en eventuel overførsel af visse genstande.

Det indsamlede genstandsmateriale fra nyere tid er meget omfattende, men ikke repræsentativt og i øvrigt af uensartet kvalitet. Det gælder både med hensyn til genstandenes bevaringsmæssige tilstand og oplysninger om deres proveniens. Alligevel er det efter museets opfattelse lykkedes at anlægge en samling med en rimelig emnemæssig bredde, spændende fra erhvervsudvikling, husholdning, stilhistorie til dragt og husflid. Dog savnes ”spektakulære udstillingsobjekter”.

To ”genstande” fra nyere tid skiller sig ud ved kvalitet, autenticitet og attraktionsværdi: Skenkelso Mølle og fjordskibet ”Sommerflid”.

Museet vurderer, at der fra nyere tid findes mindst tre samlingskomplekser uden særlig tilknytning til museets ansvarsområde: Karen Warmings komplette vævestue fra København, Karen Aller Petersens samling af indbo fra en gård i Mørkøhøj og en samling til belysning af kaffeerstatningens historie, inkl. møblement fra Richs hovedkontor i København.

Museet rader over et betydeligt antal genstandstyper af samme art. Det er museets opfattelse, at samlingen må gennemgås kritisk med henblik på kassation.

Under indtryk af mangden af genstande fra nyere tid, der for størstedelen i dag er anbragt på magasin, skal Kulturarvsstyrelsen påpege faren ved, at museet går hen og bliver et ”alt-muligt-museum”. Styrelsen anbefaler, at der sker en udskillelse fra nyere tids samlingen, og under indtryk af mange af genstandenes bevaringstilstand, at der foretages en kritisk gennemgang med henblik på kassation. Eventuelle optag af ny genstande ved overførsel fra andre museer bør afjente denne udskillelse og ordnede magasinforhold.

Museet og Lokalhistorisk Arkiv opererer med tre forskellige databaser. Størstedelen af nyere tids samling er alene papirregistreret i accessionsprotokoller. Der findes ingen sagregistre, navneregistre eller placeringsregistre.

De fuldt katalogiserede/dokumenterede genstande omfatter 79% af samlingen medens 21% endnu ikke er nummererede /dokumenteret.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet på længere sigt forsøger at samle sine registreringer i ét system og, at museet arbejder hen imod en fælles praksis i måden at nummerere museumssagerne på. Der bør indføres faste, nedskrevne rutiner for backup af systemerne, og brandsikkerheden må bringes i orden. Med henblik på afvikling af registreringsefterløbet bør museet først afklare hvilke genstande, der kan udskilles og hvilke, der ønskes bevaret i samlingerne.

Med hensyn til museets registreringspraksis henvises til særskilt notat herom. Se bilag

Lokalhistorisk Arkiv rummer privatarkiver fra Ølstykke samt foto- film- og lydarkiv. Der er oprettet et stadsarkiv med sager fra de nedlagte sognekommuner Ølstykke og Jorlunde.

I bogsamlingen indgår to avissamlinger: Frederiksborg Amts Avis fra en periode på 100 år og lokalaviser fra Ølstykke gennem de sidste 30 år.

Indsamling, erhvervelser, undersøgelser og forskning

Museets arbejdsplan indeholder retningslinier for museets indsamling, undersøgelser og forskning.

Indsamlingen på det arkæologiske område er alt overvejende bestemt af museets varetagelse af museumsloven, hvilket har resulteret i et stort antal nodudgravninger. Parallelt hermed har museet gennem aktiv og opsøgende virksomhed søgt at finde frem til de dyrkningstruede lokaliteter, der skønnes at have det største forskningsmæssige potentiale.

I 2001 fik museet mulighed for at bearbejde og publicere resultaterne af Lollikhuse-udgravningerne fra 1989 og -91. I 2004 er gravearbejdet blevet genoptaget, og der forestår blandt andet naturvidenskabelige undersøgelser af faunamaterialet fra pladsen. Publiceringen afventer resultaterne af de nye undersøgelser.

I 2004 påbegyndtes en opdatering af bogen "Kongemosekulturen i Sydsjælland" med henblik på en revideret udgave på engelsk.

Museet har hver sommer siden 1989 foretaget marinarkæologiske udgravninger og rekognosceringer i Roskilde Fjord.

På nyere tids området er planlagt tre større undersøgelsesprojekter: Ældre nordsjællandsk bindingsværksbyggeri – sidebåndskonstruktion, Sommerhusliv i Hornsherred og Skalleindustrien på Roskilde Fjord. I alle tre tilfælde er forskning og indsamling integrerede dele i undersøgelserne. Projekterne er delvist gennemført eller er under realisering

Da museet efter lederskiftet ikke længere har ekspertkompetence i nordsjællandske bindingsværkskonstruktioner – og da dette særlige arkitekturhistoriske felt er godt dækket ind af Nordsjællandsk Folkemuseum – opgiver museet bindingsværket som særligt undersøgelsesområde.

I 2002-04 har museets afdeling i Ølstykke deltaget i et samarbejdsprojekt med Stadtarchiv Goslar om kulturmodet mellem befolkningen i Harzen og dansk masseturisme i 1950'erne. Projektet gav anledning til betydelig indsamling og dokumentation og til en vandrestilling, der er vist både i Tyskland og på adskillige danske museer.

Et igangværende projekt: "Ølstykke gennem Tiderne - en digital 3D visualisering af kulturlandskabets udvikling i 10.000 år" forventes afsluttet i 2005.

Kulturministeren noterer sig bredden i museets undersøgelsesvirksomhed, som dog på nyere tids området endnu ikke har ført til publicerede resultater.

Kapitel 8- arbejde

Museet har indgået aftale med kommunernes tekniske forvaltninger om, at de fremsender planer, som indebærer jordarbejder med henblik på, at museet kan vurdere de arkæologiske interesser. En

tilsvarende aftale er indgået med Frederiksborg Amt blandt andet vedrørende naturgenopretning og råstofindvinding.

Planmateriale og byggesager fra kommunerne fremsendes til høring i museet. Reaktionen består typisk i dialog med kommunens tekniske forvaltning og med ejeren.

Museet tilkendegiver, at nedrivning af ejendomme, der i kommuneatlas er klassificeret som bevaringsværdige, udgør et særligt problem. I sådanne sager dokumenterer museet det nedrivningstruede gennem opmåling, fotos og bygningsbeskrivelse. Ud af ca. 4.500 byggesager årligt bliver 8-10 til sager, som museet går ind i. I disse tilfælde er museet i dialog med Kulturmiljørådet og den lokale "Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur".

Efter museets opfattelse har den administrative byrde virket bremsende på forskningsaktiviteten.

Det er Kulturarvsstyrelsens opfattelse, at der er et fornuftigt samspil mellem de tekniske forvaltninger og museet. Styrelsen foreslår, at museets ledelse og bestyrelse sætter sig sammen med henblik på fornyet drøftelse af arbejdsplanens prioriteringer.

Konservering og bevaringsarbejde

De arkæologiske samlingers bevaringstilstand er stort set i orden, medens bevaringstilstanden af nyere tids samling er overvejende ringe. Årsagen hertil er dels, at for mange genstande har været i dårlig stand på indsamlingstidspunktet dels, at magasinforholdene er utilstrækkelige.

Museet har selv beskedne konserveringsfaciliteter. Museet har ikke nogen konserveringsplan men en abonnementsordning med Roskilde Amts Konservering i Koge.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet, i forlængelse af en udskillelse af genstande fra samlingerne, får udarbejdet en konserveringsplan.

Formidling

Museet har ikke nogen egentlig formidlingsstrategi, men der er tradition for, at opfatte skolebørn som en særlig vigtig målgruppe.

Udstillinger

Museets udstillinger er fordelt på to lokaliteter:

Færggården: En arkæologisk basisudstilling, opbygget i perioden 2000-2004 som løbende opdateres og en nyere tids basisudstilling omhandlende: Kronprins Frederiks Bro og Frederikssunds udvikling samt en udstilling af legetøj.

Skenkelso Mølle og møllegård: Nyere tids basisudstillinger over diverse emner: skolestue, redskaber og værktøjer, stueinterior fra 1900-årenes begyndelse og Ølstykkens udvikling. Genstandene er indsamlet af museumsforeningen.

Museet fremstiller 2-3 forskellige særudstillinger årligt, hvor museets egne samlinger suppleres med omfattende indlån fra andre museer og privatsamlinger. De seneste års udstillinger spænder

emnemæssigt fra ”Øer og holme i Roskilde Fjord” over ”Polske glasmalerier” til ”Inspirerende Gronland”.

Museet har endvidere tradition for særarrangementer, blandt andet en årlig ”Familiesøndag”, som afholdes over skiftende temaer. Museet prioriterer særarrangementerne, da man ad den vej kan nå befolkningsgrupper, der ellers ikke kommer på museet.

Undervisning

Til museet er knyttet en skoletjeneste, der består af to afdelinger, en afdeling med tre tilknyttede lærere ved Færggården og en afdeling med én tilknyttet lærer ved Skenkelso Mølle. Lærerne begge steder har hver en ugentlig arbejdsdag ved museet. Skoletjenesten ved Færggården har eksisteret i 20 år.

Udover besøg i museets permanente og skiftende særudstillinger omfatter klassebesøgene næsten altid værkstedsaktiviteter - på Færggården i museets særlige aktivitetsområde. Skoletjenesten råder tillige over skoleskibet ”Skarven”. På hver skole findes en uddannet skipper, der varetager sejlbestillinger og skibets vedligehold. Skoletjenestens årlige besogstal ligger på ca. 4.000 børn og voksne om året.

Kulturarvsstyrelsen glæder sig over den velfungerende skoletjeneste og anerkender museets bestræbelser på at få nye befolkningsgrupper i tale. Styrelsen finder imidlertid, at en række af museets særudstillinger har ligget fjernt fra museets ansvarsområde.

Publikationer

Museet har en omfattende og forskningsbaseret publikationsvirksomhed på det arkæologiske område.

Kulturarvsstyrelsen finder, at museets indsats på det arkæologiske område er bemærkelsesværdig, museets ressourcer taget i betragtning. Der henvises til særskilt notat om museets forsknings- og publikationsvirksomhed. Se bilag.

Anden formidling

Museet anser samarbejdet med de lokale aviser for at være af afgørende betydning for museets synlighed. Herudover benytter museet sin hjemmeside og de lokale biblioteker og turistbureauer som pr-platforme. Det gælder især pr for arrangementer og udstillinger.

Med hensyn til museets digitale formidling henvises til særskilt notat herom. Se bilag.

Det årlige besogstal på museets hjemmeside er ca.1700.

Museets besogstal i 2004 var på Færggården 7.395 og Skenkelso Molle 3.025. Museet tilkendegiver, at et større publikum næppe er realistisk.

Kulturarvsstyrelsen bemærker, at Færggården, trods sin iøjefaldende beliggenhed, ikke indbyder til, at man standser op. Dels er trafikforholdene i rejserydset for enden af broen komplicerede, dels savnes henvisninger – og anvisninger om adgangsf forhold – til museet ved landevejen nord og syd for museet.

Bygninger og udendørsarealer

Museets bygningsmasse består af Jægerspris Færggård, Skenkelso Molle og en del af biblioteksbygningen i Olstykke. Hertil kommer magasiner fordelt på fire adresser.

Udstillingslokaler findes på Færggården – basisudstilling 147 m², særudstilling 75 m² – og Skenkelso Mølle og møllegård. Færggårdens ca. 2 tdr. land gamle have danner ramme om museets værkstedsaktiviteter i og omkring enkle småhuse.

Kontor- og administrationslokaler findes på Færggården og i Ølstykke Lokalhistoriske Arkiv, som ligger i umiddelbar forbindelse med Ølstykke Bibliotek. Til lokalerne på Færggården anfører museet: ”De begrænsede muligheder for dagslys, manglende separat spise-stue, toiletforholdene og overflydte lokaler er angiveligt i konflikt med arbejdsmiljølovgivningen”.

Omkring halvdelen af magasinarealet – ca. 1200 m² – er beliggende på Jægerspris Hovedgård. Dertil kommer mindre magasiner på Christiansminde Hovedgård og Skuldelev Præstegård.

Jægerspris Færggård – med et tilliggende på 20 tdr. land – er forpagtet af Kong Frederik den Syvendes Stiftelse. Forpagtningen løber til 2008 og den årlige forpagtningsafgift udgør ca. 140.000 kr. Vedligeholdelsesforpligtigelsen påhviler museet. Færggården er bygningsfredet.

Skenkelso Mølle – med tilhørende gårdanlæg og have – er tillige med Lokalhistorisk Arkiv i Ølstykke ejet af Ølstykke Kommune, som også forestår vedligeholdelsen.

Magasinet på Jægerspris Hovedgaard er ejet af stiftelsen, men udlejet til Forsvaret, som museet har indgået et underlejemål med. Ligeledes er magasinet på Christiansminde lejet af Forsvaret, medens magasinet i Skuldelev Præstegård er lejet af menighedsrådet sammesteds.

Roskilde Amts Konserveringscenter har udarbejdet to rapporter om henholdsvis magasin- og udstillingsforholdene. Efter Konserveringscentrets opfattelse er magasinforholdene dårlige. Bygningsmassen beskrives generelt som næsten ubrugelig, eller af så ringe standard, at det vil koste en formue at forbedre forholdene.

Kulturarvsstyrelsen finder magasinforholdene på Jægerspris Hovedgård yderst kritisable og skal henstille, at der snarest findes en løsning, der lever op til nutidig magasinstandard blandt andet med hensyn til klimastyring, brandsikring m.m.

Det er styrelsens opfattelse, at lokaleforholdene på Færggården er meget trange. Det gælder både udstillingerne og administrations- og velfærdsfunktionerne.

Inventar og materiel

Museet vurderer, at det arkæologiske udstyr er i orden, dog mærkes savnet af en skurvogn, der lever op til nutidig standard. Der er oparbejdet et efterslæb med hensyn til it-opkoblinger og udstillingsinventar.

Organisation og administration

Museets vedtægter er under revision. Reviderede vedtægter fremsendes til godkendelse i Kulturarvsstyrelsen efter beslutning om bestyrelsens sammensætning efter strukturreformen.

Museet vurderer, at museets organisation og administration er tilfredsstillende.

Ledelse og personale

Museets bestyrelse er sammensat af en repræsentant for hver af de fire kommuners byråd samt en repræsentant fra hver af de historiske foreninger. Desuden udpeger bestyrelsen for Kong Frederik den Syvendes Stiftelse ét medlem.

Bestyrelsen har nedsat et forretningsudvalg bestående af fire medlemmer; to byrådsrepræsentanter og to foreningsrepræsentanter.

Museet tilkendegiver, at takket være de fire byrådsmedlemmer i museets bestyrelse er der en løbende dialog med de kommunale tilskudsgivere omkring museets rolle og placering i lokalsamfundet. Museet planlægger en museumsudviklingsdag med deltagelse af bestyrelse og medarbejdere, formentlig i sensommeren 2005.

Kulturansstyrelsen bemærker den gode kontakt mellem museet og kommunerne på det politiske niveau.

Museets faste medarbejderstab består af lederen, to museumsinspektorer samt en museumsassistent, en museumstekniker og en regnskabsfører – svarende til ca. 5½ årsværk. Derudover er der fem medarbejdere ansat i flex-job, og fire skoleelever fungerer som kustode-medhjælp.

Museets frivillige arbejdskraft omfatter medlemmer af Ølstykke Historiske forening, Skenkelso Møllelaug, Skibslavet Sommerflid og Arkæologigruppen, i alt ca. 55 medlemmer.

I forbindelse med arkæologiske gravearbejder ansætter museet arkæologer og studentermedhjælpere.

På en museumsudviklingsdag i januar 2005 med alle museets medarbejdere er der taget initiativ til formuleringen af en mission og en vision for museet.

Økonomi

Museets samlede driftsbudget i 2004 var i alt 5.446.384 kr.

Tilskud fra Jægerspris Kommune

– ordinært driftstilskud	614.243 kr.
skoletjenesten	9.102 -
skoletjenestens leder	6.000 -

Tilskud fra Frederikssund Kommune

– ordinært driftstilskud	641.760 kr.
skoletjenesten	9.102 -
skoletjenestens leder	8.000 -

Tilskud fra Skibby Kommune

– ordinært driftstilskud	312.991 kr.
skoletjenesten	4.550 -
skoletjenestens leder	6.000 -

Tilskud fra Ølstykke Kommune – ordinært driftstilskud	536.360 kr.
Tilskud fra Stenlose Kommune – ordinært driftstilskud	41.317 kr.
Tilskud fra Slangerup Kommune – ordinært driftstilskud	27.987 kr.
registrering af arkæologisk samling	15.000 -
Tilskud fra Frederiksborg Amt Ikke offentlige tilskud	244.873 kr. 5.000 -
Statstilskud efter museumslovens § 15	688.143 kr.
Egne indtægter (entré)	33.446 kr.

Sammenfatning

Museet Færgøgården definerer sig som "fjordlandets museum". Ud fra dette driver museet en bredt favnende undersøgelsesvirksomhed især på det arkæologiske område. Museets forskning indenfor arkæologien har en fin faglig profil både på regionalt og nationalt plan. Den velfungerende skoletjeneste er forbilledlig.

Museets bygningsmæssige rammer i Jagerspris-området er problematiske i en sådan grad, at museet næppe kunne opnå statsanerkendelse i dag. Floredmagasinet på Jagerspris Hovedgård har en kritisabel standard. Der bør snarest findes en tidssvarende erstatning, såfremt genstandene, der skal bevares for eftertiden, ikke skal lide yderligere overlast. Lokalerne i Færgøgården er trange, hvilket især begrænser udstillingsvirksomheden.

Museets samlinger fra nyere tid, der for størstedelen er anbragt på magasin, bør gennemgås blandt andet på baggrund af genstandenes bevarestilstand. Der må påregnes en betydelig udskillelse af genstande ved kassation. Samtidig bør det overvejes, om der kan ske en udfasning af samlingerne således, at de dele, som ikke er omfattet af museets ansvarsområde, overføres til andre museer.

Endelig bør museet i den kommende tid arbejde hen imod en samordning af sin registreringspraksis, fastlægge rutiner for opbevaring og sikring af data samt afvikle det foreliggende registreringseftersløb.

På denne baggrund bør museets ledelse og bestyrelse udarbejde en samlet plan for museets fremtid, hvor der tages stilling til museets fremtidige placering og magasinforhold og til anvendelsen af museets økonomiske og arbejdsmæssige ressourcer.

Styrelsens notat om museets registreringspraksis

Museet Færggården benytter flere systemer i forbindelse med den elektroniske registrering af museets samlinger og arkiver. På Nyere tids området er det Dansk Museums Index (DMI-win), som forventes konverteret til Kulturarvsstyrelsens online-system, Regin, indenfor det næste halve år. To af museets medarbejdere har allerede været på kursus i systemet. På det arkæologiske område bruges en videreudvikling af MusDat, en Access-database oprindeligt programmeret af Niels Wickman på Holbæk og Omegns Museum. Endelig benytter det lokalhistoriske arkiv i Ølstykke elektronisk registrering i en egenudviklet Access-database.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet på lidt længere sigt forsøger at samle sine registreringer i ét system for derved at slippe for vedligehold af tre separate systemer. Dertil kommer det saglige argument, at ét system vil øge muligheden for det stadige overblik over museets samlinger, som er forudsætning for fornuftig prioritering af fremtidig indsamling og undersøgelse.

Også for så vidt angår måden at nummerere museumssagerne på, bør museet arbejde hen mod en fælles praksis, der omfatter både arkæologien og nyere tid.

Kulturarvsstyrelsen lægger endvidere vægt på sikkerhed og anbefaler i den forbindelse, at der indføres faste, nedskrevne rutiner for hvordan og hvornår, der tages backup af systemerne. Backup-kopier bør ligge brandsikkert i en anden bygning på museet end den bygning, hvori computeren med databasen står. Museet er en offentlig institution, og derfor bør sikkerhedskopier ikke være den enkelte medarbejders private ansvar.

Også den papirbaserede del af registreringen bør sikres ved anbringelse i et brandsikkert skab.

Museet bør ligeledes forholde sig til spørgsmålet om sikkerhed i vurderingen af den fremtidige brug af MusDat og arkivets egenudviklede Access-baserede system. Det skal således sikres, at der foreligger fornøden dokumentation for programmerne og deres datamodeller sådan, at systemvedligeholdelsen er personuafhængig og sådan, at data altid kan overføres til andre systemer.

Med hensyn til det registreringsefterslæb, der især er markant på nyere tids området, bør museet først afklare hvilke genstande, der bør udskilles og først derefter lægge en plan for indhentning af registreringsefterslæbet.

EWA

Styrelsens notat om museets digitale formidling

Museet har været på internettet siden 2001, og den nyeste layoutversion er fra 2002.

Overordnet design

Navigationen er ikke helt konsistent, idet man skal forholdsvis langt ned i stoffet for at opdage, at der ligger spændende materiale, nyheder og bornestof, som optræder med sin helt egen navigation. Det kan anbefales at flytte navigation fra arkæologi og skoletjenesten ud i hovednavigationen. Det ville give mere tyngde til sitet og en større brugervenlighed.

Under arkæologi-menupunktet benytter man sig af en topnavigation, der forsvinder, når man f.eks. vælger jernalder under menupunktet 'udstilling'. Her bør som minimum tilbydes brugeren en 'tilbage til top'.

Netsprog

Der anvendes en skrifttype med seriffer, hvilket nedsætter læsevenligheden, og det kan desuden være vanskelig at læse tekst på rød baggrund. Det kan anbefales at bruge en sans-serif font eller såkaldte systemskrifter, som næsten alle har, f.eks. Arial og Geneva. Skrifter som Verdana, Trebuchet MS, Chicago, Monaco og Georgia fungerer også fint på en skærm. (jf. It- og Telestyrelsens anbefalinger på netsteder.dk). Det kan også anbefales at begrænse mængden af forskellige skrifttyper for at opnå et mere ensartet udtryk.

Enkelte steder kan læsevenligheden optimeres ved at opbryde større blokke af tekst i mindre dele og anvende sigende og fremhævede mellemrubrikker. Læsevenligheden kan nogle steder også øges ved at præsentere teksterne i smallere spalter.

Teknisk tilgængelighed

Sitet er opbygget i et frameset, hvilket bevirker at navigationen ikke er tilgængelig hvis netstedet rammes fra en søgemaskine (Eksempelvis linket til museet på denne sogning:

[http://www.google.com/search?sourceid=navclient&hl=da&ic=U"TT-8&oc=U"TT-8&q=kulturhistorisk+lokalmuseum+for+J"oC3"n.A6gerspris](http://www.google.com/search?sourceid=navclient&hl=da&ic=U))

Alle eksterne links åbnes i nye vinduer. Det mest hensigtsmæssige er at lade det være op til brugeren selv at bestemme, hvilke og hvor mange vinduer der skal åbnes på vedkommendes desktop.

Generelt gælder det, at der i den bagvedliggende HTML ikke er skelnet mellem struktur og indhold. Siderne kan heller ikke valideres mod W3C's regler for HTML. For at opnå størst mulig tilgængelighed anbefales det at benytte valid HTML med klar adskillelse af struktur og indhold

Generelt anbefales det at konsultere It- og Telestyrelsens site "Gode råd om netsteder" (www.netsteder.dk), hvor der er samlet gode erfaringer om offentlig kommunikation og publicering på nettet. Her finder man blandt andet "Statens retningslinier for offentlige hjemmesiders og netsteders tilgængelighed", som det anbefales at følge.

Museet Færggården

Forskningsevaluering: Arkæologi.

Indleveret materiale med arkæologisk indhold:

Søren A. Sørensen. En 8.000-årig boplads I Roskilde fjord, *Vor skjulte kulturarv – arkæologien under overfladen*, s. 22-23

Søren A. Sørensen. Enkeltgravskisten ved Knardrup, *Vor skjulte kulturarv – arkæologien under overfladen*, s. 56-57

Søren A. Sørensen. Lærkefryd, *Vor skjulte kulturarv – arkæologien under overfladen*, s. 118-119

Søren A. Sørensen. Dansk Mesolitikum – tanker om forskningsstruktur, temaer og fremtid, s 13-20 *Danmarks Jægerstenalder – Status og Perspektiver*. 2001. Red: Ole Lass Jensen, Søren A. Sørensen og Keld Møller Hansen.

Søren A. Sørensen. *Hørup – en sjællandsk værkstedsplads fra romersk jernalder*. Museet Færggården 2000.

Basisforskning:

Grundforskning

Strategisk forskning

Søren A. Sørensen. *Hørup – en sjællandsk værkstedsplads fra romersk jernalder*. Museet Færggården 2000.

Forsknings- og udviklingsarbejde:

Anvendt forskning

Søren A. Sørensen. Dansk Mesolitikum – tanker om forskningsstruktur, temaer og fremtid, s 13-20 *Danmarks Jægerstenalder – Status og Perspektiver*. 2001. Red: Ole Lass Jensen, Søren A. Sørensen og Keld Møller Hansen.

Søren A. Sørensen. En 8.000-årig boplads I Roskilde fjord, *Vor skjulte kulturarv – arkæologien under overfladen*, s. 22-23

Søren A. Sørensen. Enkeltgravskisten ved Knardrup, *Vor skjulte kulturarv – arkæologien under overfladen*, s. 56-57

Søren A. Sørensen. Lærkefryd, *Vor skjulte kulturarv – arkæologien under overfladen*, s. 118-119

Udviklingsarbejde

Reflekteret dataindsamling

Redaktionsarbejde og arrangør af faglige arrangementer:

Danmarks Jægerstenalder – Status og Perspektiver. 2001. Red: Ole Lass Jensen, Søren A. Sørensen og Keld Møller Hansen.

Forskningen indenfor det arkæologiske område:

Museet Færggården har udvalgt de publikationer, som ligger bag bedømmelsen. Museets arkæolog har desuden skrevet nogle ikke medsendte artikler, baseret på primær forskning med relation til forhistorisk tid. Artiklerne repræsenterer ofte en første fremlæggelse af et værdifuldt arkæologisk materiale/problemstilling, hvilket er prisværdigt.

En af publikationerne vidner om, at museets arkæolog er en initiativrig og flittig organisator af tematiske symposier, hvor museets egen medarbejder såvel som kolleger fra andre museer og universiteterne efterfølgende får mulighed for at publicere artikler. Konferencen var international og det arbejdskrævende redaktionsarbejde er bl.a. udført af Museet Færggården.

Det kan konkluderes, at Museet Færggårdens arkæologiske forskning har en fin faglig profil, ikke blot på regionalt men også nationalt plan.

Sydsjællands Museum 3. maj 2005

Keld Møller Hansen